

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft maatregelen naar aanleiding van de energiecrisis**
- **Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de VREG en aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

SAMENVATTING

De extreem hoge energieprijzen zullen het komend jaar een grote impact hebben op de betaalbaarheid van de energiefacturen voor de gezinnen. Om de impact te verlichten worden een aantal bijkomende sociale energiemaatregelen voorgesteld:

- *Verlenging van de periode waarin het voor de netbeheerders verboden is huishoudelijke afnemers af te sluiten van energielevering;*
- *Aanpassen van de bedragen noodkrediet elektriciteit en aardgas op basis van actuele energieprijzen;*
- *Versterking van de minimale levering aardgas en uitbreiding naar klanten die elektrisch verwarmen via het exclusief nachttarief;*
- *Verruiming van de doelgroep die in aanmerking komt voor de huishoudelijke energiescan;*
- *Uitbreiding van de inhoud van de energiescan met betrekking tot de controle van de geschiktheid van de woning voor de plaatsing van een PV-installatie;*
- *De voorwaarden voor de MijnVerbouwLening met betrekking tot domiciliëring versoepelen;*
- *Het invoeren van een tijdelijke dak- en zoldervloerisolatiepremie voor doe-het-zelvers; Het invoeren van een vergoedingsregeling voor de meerkost van de minimumsteunregeling van groenestroomcertificaten wanneer die certificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerder terug op de markt worden gebracht.*

Het ontwerpbesluit wordt na eerste principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan de VREG en aan de Raad van State.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2022/340 werd op 15 september 2022 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 15 september 2022 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 30 september 2022 verkregen.

2. INHOUD

2.1. Algemene toelichting

De extreem hoge energieprijzen zullen het komende jaar een grote impact hebben op de betaalbaarheid van de energiefacturen voor de gezinnen. Dit zal resulteren in meer betalingsproblemen en een stijging van het aantal opzeggingen van leveringscontracten, waardoor het aantal klanten beleverd door de netbeheerders zeer sterk zal toenemen.

Het Vlaamse beschermingsmechanisme bij wanbetaling en tegen afsluiting van energielevering is zeer uitgebreid en werd op 1 juli 2022 verder versterkt op basis van onder meer de mogelijkheden die de digitale meter biedt. Het vermijden van opbouw van energieschulden en het faciliteren van een snelle terugkeer naar de commerciële markt met tarieven die voordeliger zijn dan het gereguleerde tarief dat netbeheerders aanrekenen vormden het hoofddoel.

Ondanks deze bescherming, zal het aantal gezinnen dat in de komende periode te kampen krijgt met energiearmoede zeer sterk stijgen.

Om de impact op de gezinnen te beperken, worden een reeks bijkomende maatregelen voorgesteld.

Verlenging van de periode waarin het voor de netbeheerders verboden is huishoudelijke afnemers af te sluiten van energielevering

De regelgeving bepaalt dat de toevoer van elektriciteit of aardgas bij huishoudelijke afnemers bij wanbetaling enkel kan worden afgesloten na het doorlopen van een strikte procedure. Leveranciers zijn verplicht om te werken met betalingsherinneringen en ingebrekestellingen vooraleer ze een leveringscontract kunnen opzeggen. Als na het doorlopen van een welbepaalde opzegtermijn geen nieuwe leverancier is gevonden, neemt de netbeheerder de levering over. Sinds 1 juli 2022 kan elektriciteit enkel worden verbruikt via voorafbetaling (prepaid) via de digitale meter. In het geval van een klassieke (analoge) meter moet de netbeheerder de klassieke meter eerst vervangen door een digitale meter. Tot op dat moment ontvangt men voorschotfacturen. Voor aardgas wordt er gewerkt met een maandelijks factuur en bij wanbetaling met een betalingsherinnering en ingebrekestelling. Daarna wordt de voorafbetalingsfunctie geactiveerd. In het geval het door de afnemer opgeladen verbruikskrediet voor aardgas of elektriciteit op is, wordt automatisch een noodkrediet van 75 euro geactiveerd. Als het noodkrediet voor elektriciteit is opgebruikt, schakelt de meter over op een minimale levering aan 10 ampère, goed voor een basiscomfort. Zowel het noodkrediet als de minimale levering aan 10 ampère worden door de afnemer terugbetaald bij een volgende oplaadbeurt. Voor aardgas is er om technische redenen geen minimale levering in de meter mogelijk. Klanten met een actieve budgetmeter die verwarmen op aardgas kunnen in de winter wel terecht bij het OCMW voor een financiële tussenkomst ('minimale levering aardgas', zie verder).

Enkel in de gevallen waarin er voor de betaling van de verbruiksschulden bij de netbeheerder geen oplossing kan worden gevonden via schuldafbouw via de meter of via een afbetalingsplan, of wanneer de afnemer zich niet aan de afspraken houdt, kan een verzoek tot afsluiting worden ingediend bij de lokale adviescommissie ('LAC'), samengesteld uit OCMW en netbeheerder.

In 2021 werden 390 toegangspunten elektriciteit afgesloten na positief LAC-advies. Voor aardgas waren dat er 257. Het Energiebesluit bepaalt dat de toevoer niet kan worden afgesloten in de winterperiode, tussen 1 december en 1 maart, om mensonwaardige levensomstandigheden te vermijden. De minister van energie kan deze periode omwille van de weersomstandigheden verlengen met 1 maand, wat in het verleden bijna jaarlijks gebeurde.

Voorstel 1

Voorgesteld wordt om de periode van verbod op afsluiting te verruimen van 1 november 2022 tot en met 30 april 2023. Uitzondering wordt voorzien voor afnemers die de plaatsing van een digitale meter met budgetmeterfunctie weigeren. Zij kunnen wel nog afgesloten worden. Dit om te vermijden dat een afnemer die de plaatsing van een digitale meter met budgetmeterfunctie weigert aan vol vermogen kan blijven verbruiken en massaal schulden kan blijven opbouwen.

Als de levering niet wordt afgesloten, bouwt de klant tijdens de periode van 6 maanden mogelijk bijkomende schulden voor energielevering op voor verbruik van het noodkrediet gas en elektriciteit en/of voor de minimale levering elektriciteit, die beide hoe dan ook moeten betaald worden.

Naast de hiervoor beschreven afsluiting van de meter, lopen afnemers die kampen met geldgebrek ook het risico om zichzelf af te sluiten van elektriciteit of aardgas. Hier is de situatie wel verschillend voor beide energievormen. Voor elektriciteit valt de levering niet helemaal stil, maar kan de afnemer verder blijven verbruiken aan 10 ampère. De afnemer betaalt voor het verbruik van het noodkrediet en de minimale levering via volgende opladingen. Om te vermijden dat de afnemer dan eindeloos schulden opbouwt, is ook hier een procedure voorzien die finaal kan leiden tot uitschakeling van de 10 ampère. Zodra de elektriciteitsdistributienetbeheerder vaststelt dat de elektriciteitsmeter is overgeschakeld op de minimale levering elektriciteit, contacteert hij de huishoudelijke afnemer met de vraag om binnen de vijftien kalenderdagen een regeling te treffen om het elektriciteitsverbruik te betalen dat is geleverd door de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Als de huishoudelijke elektriciteitsafnemer niet reageert op de poging tot contact, contacteert de elektriciteitsdistributienetbeheerder de elektriciteitsafnemer opnieuw met de vraag om binnen vijftien kalenderdagen contact op te nemen.

Als de huishoudelijk elektriciteitsafnemer binnen vijftien kalenderdagen geen regeling treft, kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder een verzoek tot uitschakeling van de minimale levering voor elektriciteit indienen bij de lokale adviescommissie. Bij uitschakeling van de minimale levering zal de huishoudelijke elektriciteitsafnemer alleen nog elektriciteit kunnen verbruiken als er voldoende verbruikskrediet voor elektriciteit opgeladen is. Voor mensen zonder middelen om op te laden komt dit neer op een feitelijke afsluiting.

Voorstel 2

Om ook deze vorm van afsluiting tijdelijk te vermijden, wordt voorgesteld om in de periode van november 2022 tot en met april 2023 geen dergelijke verzoeken tot uitschakeling van de 10 ampère in te dienen bij de LAC en de afnemers toe te laten te blijven verbruiken aan 10 ampère. Zo wordt een minimale basisbehoefte verstrekt.

Zoals hiervoor beschreven is er voor aardgas geen dergelijke minimale levering via de meter mogelijk. Huishoudelijke afnemers die aardgas verbruiken via voorafbetaling en hun woning met aardgas verwarmen kunnen bij gebrek aan voldoende middelen om op te laden wel bij het OCMW een aanvraag voor een financiële tussenkomst indienen voor de periode november tot en met maart. Daarmee blijft een huishoudelijke afnemer in staat te voldoen aan een minimale verwarmingsbehoefte. Zie verder voor een voorstel voor versterking van deze maatregel.

Aanpassen van de bedragen van het noodkrediet elektriciteit en aardgas op basis van de actuele energieprijzen

Bij de kadering van het eerste voorstel wordt de automatische activatie van het noodkrediet vermeld. Het noodkrediet wordt sinds juli 2022 uitgedrukt in euro, waar dit voorheen in kWh was (200 voor elektriciteit en 1000 voor aardgas). Gelet op de gestegen prijzen werd het bedrag voor gas en elektriciteit bepaald op 75 euro. Om te vermijden dat dit noodkrediet slechts met verbruik tijdens een heel korte periode zou overeenkomen, is het relevant bij de hoogte ervan rekening te houden met de prijsevolutie. Op 8 juli 2022 keurde de Vlaamse Regering daarom al het voorstel goed om van 1 november 2022 tot en met 30 juni 2023 voor het noodkrediet tijdelijk hogere bedragen toe te passen: 90 euro voor elektriciteit en 140 euro voor aardgas. Aan het in juni 2022 geldende standaardtarief bij de netbeheerder waren deze bedragen goed voor 213 kWh elektriciteit en 1046 kWh aardgas, wat in lijn blijft met de aanvankelijk beoogde grootteorde.

Dit standaardtarief dat de netbeheerder aanrekent aan klanten die na opzegging van een commercieel contract volgens de regelgeving door hen verder worden beleverd, wordt op grond van federale regelgeving door de CREG slechts per kwartaal berekend en loopt daardoor wat achter op de prijsontwikkeling op de markt. In Q3 2022 is het standaardtarief elektriciteit licht gedaald, aardgas licht gestegen.

Aangezien de marktprijzen wel verder zijn blijven stijgen, werd onderzocht of het nodig is de vermelde verhoogde bedragen bij te stellen, zodat ze een gelijkaardige hoeveelheid kWh blijven vertegenwoordigen. Aan het standaardtarief bij de netbeheerder zijn deze bedragen in september 2022 goed voor 226 kWh elektriciteit en 1024 kWh aardgas, wat nog steeds in lijn is met de aanvankelijk beoogde grootteorde. De verwachting is echter dat het standaardtarief voor Q4, dat de CREG tegen eind september bekendmaakt, verder gestegen zal zijn.

Voorgesteld wordt om anticiperend op de prijsevolutie in het ontwerp een wijzigingsartikel op te nemen en zodra het tarief Q4 eind september bekend is, te beoordelen of een aanpassing aan de bedragen van één of beide noodkredieten aan de orde is. Voorgesteld wordt de eventuele verhogingen te beperken tot 30 juni 2023.

Aangezien het noodkrediet wordt terugbetaald door de afnemer heeft dit voorstel geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Versterking van de minimale levering aardgas en uitbreiding van het minimale levering elektriciteit naar klanten die elektrisch verwarmen

Aardgasklanten beleverd door de netbeheerder die verbruiken via voorafbetaling kunnen in de periode van 1 november tot en met 31 maart gebruik maken van de minimale levering aardgas. In het geval zij over onvoldoende middelen beschikken om voldoende krediet op te laden om hun woning te verwarmen, kunnen ze bij het OCMW, van de gemeenten die gebruik maken van deze regeling (80%), een aanvraag voor een financiële tussenkomst indienen. Als het OCMW, na sociaal onderzoek, de aanvraag goedkeurt, zal het OCMW halfmaandelijks een bedrag opladen waarmee de woning minimaal verwarmd kan worden. Deze bedragen worden jaarlijks berekend op basis van de actuele tarieven en zijn goed voor 60% van het gemiddeld verbruik van drie woningtypes (appartement, rijwoning, vrijstaande woning). Op jaarbasis is de tussenkomst goed voor bijna 30% van de jaarlijkse verbruikskosten voor verwarming.

De OCMW's die deze facultatieve regeling benutten (ongeveer 8 op 10), kunnen na de toepassingsperiode 70% van de opgeladen bedragen recupereren bij de netbeheerder, die hiervoor vergoed wordt vanuit het Energiefonds. De rest kunnen ze zelf financieren of verhalen op de klant (wat zelden gebeurt). Aangezien de bedragen van de halfmaandelijkse tussenkomsten mee variëren met de aardgasprijs, zullen ze in de komende winterperiode gevoelig hoger liggen.

Voorlopige cijfers van de netbeheerder tonen aan dat in de voorbije winter 2.442.253 euro werd opgeladen door de deelnemende OCMW's voor 6.085 huishoudens (op een totaal van 24.822 klanten met een budgetmeter aardgas, of 22%). Dit is 10% meer dan de voorbije winter, een stijging die met redelijke zekerheid verklaard kan worden door de stijging van het tarief bij de netbeheerder. De gemiddelde tussenkomst bedroeg per begunstigde 400 euro.

De OCMW's krijgen 70% vergoed door de netbeheerder, goed voor 1,7 miljoen euro.

Een huishouden met exclusief nachttarief en een accumulatioestel of een elektrische boiler heeft een gemiddeld jaarverbruik van 12.500 kWh (cijfers VREG). Voor een contract afgesloten in augustus bedraagt de laagste geschatte jaarprijs gemiddeld 9.000 euro. Bij het sociaal tarief komt dit momenteel neer op 3.716 euro (cijfers V-test). Afnemers met dit tarief, die omwille van betalingsproblemen bij de netbeheerder terechtkomen, betalen momenteel een lager tarief dan de marktprijs. De geschatte jaarprijs bij de netbeheerder bedraagt momenteel 7.774,32 euro. Maandelijks komt dit echter nog steeds neer op 647 euro. Klanten bij de netbeheerder betalen dit bedrag in combinatie met een afbetaalplan bij een commerciële leverancier. In april 2022 (laatst bekende cijfers) bedroeg het gemiddeld afbetalingsbedrag 150 euro voor niet beschermde afnemers, en 91 euro voor beschermde afnemers. Sinds 1 juli 2022 schakelt de netbeheerder de voorafbetalingsfunctie (prepaid) onmiddellijk in voor alle nieuwe elektriciteitsafnemers. In Vlaanderen zijn er 169.880 huishoudelijke afnemers met exclusief nachttarief. Zij verwarmen hun woning met elektrische accumulatioestellen. Van deze afnemers worden er 3.547 door Fluvius als sociale leverancier beleverd. Daarvan verbruiken er eind juli 2022 1.370 afnemers via voorafbetaling.

Tot eind 2020 kregen huishoudens voor hun 'uitsluitend nachtverbruik' een significante korting op hun distributienettarieven. Die korting wordt in de periode 2021 - 2028 geleidelijk afgebouwd. De geleidelijke afbouw van het 'uitsluitend nachttarief' leidt tot verhoogde verbruikskosten. Om deze doelgroep te ondersteunen hebben ze recht op verhoogde *Mijn VerbouwPremies* voor isolatie, komen ze in aanmerking voor verhoogde premies voor warmtepompen en warmtepompboilers (voor premieaanvragen ingediend tot en met 31 december 2025) en kunnen gezinnen met elektrische verwarmingsinstallaties beroep doen op een premie voor de sturing van elektrische warmte.

De groep van afnemers met 'uitsluitend nachttarief' die wordt beleverd door Fluvius en die verbruikt via voorafbetaling, zal deze winter worden geconfronteerd met extreem hoge verbruikskosten. Wie onvoldoende kan opladen, valt dan terug op de minimale levering van elektriciteit aan 10 ampère, wat onvoldoende is voor de functionering van dit type elektrische verwarming. Voor deze groep kan een tussenkomst zoals die van de minimale levering aardgas helpen vermijden dat men zonder verwarming valt in de koude wintermaanden.

Omwille van bovenstaande factoren stijgt het risico op (zelf-)afsluiting exponentieel bij deze doelgroep. Naar analogie met de minimale levering aardgas zou, volgens dezelfde werkwijze, ook een tussenkomst voorzien kunnen worden aan dit segment van afnemers met exclusief nachttarief.

Voorstel:

- Om de OCMW's te blijven overtuigen gebruik te maken van deze regeling, wordt voorgesteld om voor de periode 1 november 2022 tot en met 31 maart 2023 het gedeelte van de tussenkomst dat bij de netbeheerder kan worden gerecupereerd op te trekken van 70 naar 90%.
- Daarnaast wordt de regeling minimale levering aardgas uitgebreid naar klanten met 'uitsluitend nachttarief' die elektriciteit verbruiken via voorafbetaling.

Verruiming van de doelgroep die in aanmerking komt voor de huishoudelijke energiescan

De gratis energiescan aan huis is een instrument dat al lange tijd bestaat en specifiek gericht wordt op de meest kwetsbare gezinnen (o.a. beschermde afnemers en gezinnen die hun energiefacturen moeilijk kunnen betalen). De energiescan is een krachtig instrument voor moeilijker te bereiken doelgroepen, die vaak minder toegang hebben tot informatie en zelf minder initiatief gaan nemen om hun energiefactuur te verlagen. Bij de energiescan worden op basis van een rondgang in de woning energiebesparende tips gegeven. Waar nuttig, plaatst de energiescanner gratis energiebesparend materiaal (ledlampen, buisisolatie, tochtstrips,...) met een waarde tot 25 euro. Op basis van de factuur wordt bekeken of een overstap naar een voordeligere leverancier mogelijk is. Tijdens een opvolgscan kunnen energieproblemen verder aangepakt worden en/of kan de overstap naar een voordeligere leverancier worden geregeld. Huishoudens die willen investeren in energiebesparende werken, kunnen beroep doen op begeleiding via het energiehuis.

Voor personen uit deze categorieën is een energiescan gratis:

- een 'beschermde afnemer' (iemand die recht heeft op de sociale maximumprijzen voor gas en elektriciteit);
- een afnemer voor wie een verzoek tot afsluiting van elektriciteit en/of aardgas bij de Lokale Adviescommissie (LAC) werd ingediend;
- een afnemer met een actieve budgetmeter voor elektriciteit of aardgas;
- de natuurlijke personen die aan de voorwaarden voldoen om een verwarmingstoelage te ontvangen, die wordt toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn conform titel 10, hoofdstuk 3 van de programmawet van 22 december 2008;
- personen waarvan het aan de personenbelasting onderworpen inkomen van het derde jaar dat aan de aanvraagdatum voorafgaat, in voorkomend geval verhoogd met het inkomen van de persoon met wie ze wettelijk of feitelijk samenwonen, en verminderd met 1.300 euro per persoon ten laste, niet meer bedraagt dan 25.000 euro. Dit bedrag wordt jaarlijks met ingang van 1 januari 2018 aangepast aan de ontwikkeling van de gezondheidsindex. De basisindex is die van de maand oktober 2006. De nieuwe index is die van de maand oktober van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de index aangepast wordt. Alle bedragen worden afgerond naar het hogere tental;"
- een afnemer die huurt bij een sociale woonmaatschappij, een lokaal bestuur of een OCMW;
- een huurder die in 2022 maximaal 554,01 euro huur per maand betaalt of in bepaalde steden en gemeenten maximaal 604,01 euro per maand betaalt.

Hoewel het een effectief instrument is voor de doelgroep, werden in 2021 slechts 11.000 energiescans uitgevoerd door ongeveer 100 energiescanners. Deze lage aantallen kunnen verklaard worden door de nasleep van de coronacrisis. Voordien werden op jaarbasis ongeveer 20.000 energiescans uitgevoerd..

De uitvoering van een kwaliteitsvolle energiescan kan bij de meest kwetsbare gezinnen een flinke impact hebben op de energierekening. Hierin ligt een rol weggelegd voor de OCMW's om deze gezinnen toe te leiden naar het reeds bestaande aanbod van de energiescan. Toeleiding is echter enkel mogelijk indien de afnemer aan de doelgroepvoorwaarden voldoet.

Hoewel de vermelde doelgroep voor de energiescan vrij breed is, komt toch lang niet iedereen die beroep doet op het OCMW hiervoor in aanmerking. De verwachting is dat deze situatie zich vaker zal voordoen naarmate de hoge energieprijzen aanhouden, en steeds meer afnemers die traditioneel niet als energiearm beschouwd worden met een hulpvraag bij het OCMW aankloppen.

Voorstel:

Voorgesteld wordt om de maatregel toegankelijk te maken voor personen die niet tot de doelgroep behoren, maar waarvan een OCMW-medewerker de inschatting maakt dat een energiescan relevant kan zijn. Tevens wordt de maatregel tijdelijk gedurende de periode 1 november 2022 tot en met 31 maart 2023 ook toegankelijk voor iedere natuurlijke persoon die behoort tot doelgroep 3 van de *Mijn Verbouwpremie* en waarvoor een energiehuis gedurende de periode 1 november 2022 tot en met 31 maart 2023 de inschatting maakt dat een energiescan relevant kan zijn.

Uitbreiding van de inhoud van de energiescan met betrekking tot de controle van de geschiktheid van de woning voor de plaatsing van een PV-installatie

PV-installaties zijn een logische stap naar het structureel verlagen van de energiefactuur. Bovendien leveren ze een grote klimaatwinst op. Toch wordt deze oplossing nog te weinig toegepast bij de gezinnen die dit het best kunnen gebruiken. Een beperkte interesse maar vooral een beperkte technische, financiële en praktische kennis hierover zijn de belangrijkste redenen. Met deze maatregel willen we via een uitbreiding van de inhoud van de basis energiescan deze barrières wegnemen zodat ook gezinnen die in aanmerking komen voor extra ondersteuning (doelgroep 3) van deze technologische vooruitgang kunnen genieten.

Voorstel:

De basis energiescan zal worden uitgebreid met een controle van de geschiktheid van de woning voor de plaatsing van een PV-installatie. Dit vereist op zich geen aanpassing van het Energiebesluit van 19 november 2010, maar aangezien de vaststelling van de minimale vereisten van de energiescan werd gedelegeerd als technische materie aan het VEKA, kan die specifieke uitbreiding geschieden via een wijziging van het besluit van de administrateur-generaal van 14 december 2011.¹

Versoepelen voorwaarden *Mijn VerbouwLening*

Vandaag kan de *Mijn VerbouwLening* enkel toegekend worden aan eigenaars die op het moment van de aanvraag de woning reeds betrekken als hoofdverblijfplaats. Uit de praktijk blijkt echter dat eigenaars die de woning grondig energetisch willen renoveren, op dat moment vaak ergens anders hun domicilie hebben. Daarom wordt voorgesteld dat de *Mijn VerbouwLening* ook toegekend kan worden aan eigenaars die pas na de werken, maar uiterlijk tot 36 maanden na de toekenning van de lening, de woning zullen betrekken als hoofdverblijfplaats. Als blijkt dat de woning na uiterlijk 36 maanden na toekenning van de *Mijn VerbouwLening* toch niet bewoond wordt door de eigenaar als hoofdverblijfplaats, dan vervalt het renteloze karakter onmiddellijk. Op dat moment zullen de energiehuizen op de lening een rentevoet toepassen die gelijk is aan de op moment van afsluiten van de kredietovereenkomst wettelijke rentevoet, waardoor de lening vanaf dat moment rentedragend wordt, en dit voor de resterende looptijd, en zal het VEKA conform artikel 13.4.13 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een administratieve geldboete opleggen wegens overtreding van de voorwaarden waartegen de steunmaatregelen inzake energetische renovaties zijn verleend.

Invoeren tijdelijke dak- en zoldervloerisolatiepremie voor doe-het-zelvers

Om op korte termijn de isolatie van niet-geïsoleerde daken van woningen en appartementsgebouwen te versnellen, wordt er voorgesteld om tijdelijk de dakisolatiepremie voor doe-het-zelvers terug in te voeren, binnen het volgende kader:

- voor woningen, wooneenheden of woongebouwen die voor 1 januari 2006 zijn aangesloten op het elektriciteitsdistributienet of waarvoor de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning dateert van voor 1 januari 2006;
- basispremie 6 euro/m² ;
- verhoging met 2 euro/m² voor aanvrager met uitsluitend nachttarief;
- 50% verhoging voor beschermde afnemer, cumuleerbaar met de verhoging voor aanvrager met uitsluitend nachttarief;

¹ Besluit van de administrateur-generaal van het Vlaams Energieagentschap van 14 december 2011 houdende het vastleggen van de minimale kwaliteitslabels waaraan koelkasten en wasmachines moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een kortingsbon en de minimumvereisten waaraan energiescans moeten voldoen.

- Zowel dakisolatie (hellend/plat) als zoldervloerisolatie;
- Rd-waarde 4,5 m²K/W;
- Dezelfde technische vereisten en nadere regels als voor uitvoering door aannemer;
- premie komt in aanmerking voor benopass/voucher;
- enkel met factuur voor aankoop isolatiemateriaal gedateerd tussen 1 juli 2022 en 30 april 2023;
- facturen mogen op de aanvraagdatum maximaal 2 jaar oud zijn.

In het kader van de *Mijn Verbouwpremie* komen wat dak- en zoldervloerisolatie betreffen enkel werkzaamheden uitgevoerd door aannemers in aanmerking voor de premies. Als de werken niet door een aannemer werden uitgevoerd, maar door een doe-het-zelver komt de aankoop van de materialen niet in aanmerking voor die premie. Enkel voor de doelgroep van eigenaar-bewoners van de middelste en laagste inkomenscategorie alsook voor SVK-verhuurders is hierop een uitzondering voorzien voor werken met eindfacturen gedateerd tot en met 30 juni 2022.

Door de huidige energiecrisis is er een grotere vraag naar isolatiewerken zodat aannemers de vraag niet kunnen bijhouden. Met een tijdelijke premie voor doe-het-zelvers wordt vermeden dat potentiële investeerders geconfronteerd worden met de huidige lange wachttijden voor plaatsing zodat ze toch snel zelf kunnen isoleren en de impact van de isolatie ook deze winter al voelbaar zal zijn in de energiefactuur.

Omwille van het tijdelijk karakter van deze maatregel, wordt ervoor geopteerd deze premie niet te integreren in het unieke loket van *Mijn VerbouwPremie*. Omwille van efficiëntieredenen wordt voorgesteld dat Fluvius de premie voor dak- en zoldervloerisolatie die werd afgeschaft voor investeringen met eindfacturen tot en met 2020 opnieuw activeert.

Het beheer toevertrouwen aan Fluvius heeft als voordelen:

- Cumulcontrole met facturen ingediend bij *Mijn VerbouwPremie* is mogelijk.
- Koppeling mogelijk met aanvragers met statuut van beschermde afnemer.
- Koppeling mogelijk met huishoudelijke klanten met uitsluitend nachttarief.
- Ouderdom woning te controleren a.d.h.v. eerste aansluiting op het elektriciteitsdistributienet.

Invoeren van een vergoedingsregeling voor de meerkost van de minimumsteunregeling van groenestroomcertificaten wanneer die certificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerder terug op de markt worden gebracht

De elektriciteitsdistributienetbeheerders zijn conform artikel 7.1.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 belast met een openbardienstverplichting om voor zover de producent zelf daarom verzoekt een minimumsteun toe te kennen voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, en dit tegen de door de decreetgever vastgestelde minimumsteunhoogte per groenestroomcertificaat. De hoogte van de minimumsteun varieert afhankelijk van het jaar van indiening van de installatie en de gehanteerde technologie. De elektriciteitsdistributienetbeheerders brengen minstens één keer per jaar certificaten die aan hen werden overgedragen op de markt om de kosten die verbonden zijn aan de verplichting te recupereren. De kosten die niet kunnen worden gerecupereerd worden via de elektriciteitsdistributienettarieven gesolidariseerd over alle netgebruikers.

Omwille van een federale “freeze” op de distributienettarieven (pre-Zesde Staatshervorming) werd een certificatenoverschot gecreëerd dat een dubbel effect had: het overschot had enerzijds nefaste gevolgen voor het quotum en de werking van de certificatenmarkt en anderzijds betekende deze “freeze” dat de kosten niet in de distributienettarieven werden verrekend maar opstapelden totdat ze op een later moment wel konden worden verrekend.

Ten einde dit effect te mitigeren besliste de Vlaamse Regering in 2016 om een vergoeding in te voeren voor de uitvoering van deze ecologische openbaredienstverplichting, waarbij de elektriciteitsdistributienetbeheerder een vergoeding krijgt voor de volledige kost van de opkoop op voorwaarde dat het groenestroomcertificaat in kwestie wordt vernietigd via indiening ervan bij de VREG. De huidige versie van deze regeling is opgenomen in artikel 6.4.14/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 en werd het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2021.

Er wordt vastgesteld dat de bestaande regeling onvoldoende in staat is om de druk van deze ecologische openbaredienstverplichting op de distributienettarieven voldoende onder controle te houden. Ten einde de druk van deze ecologische openbaredienstverplichting op de elektriciteitsdistributienettarieven nog meer onder controle te houden wordt thans voorgesteld om te voorzien in een nieuwe vergoedingsregeling ten bate van de elektriciteitsdistributienetbeheerders wat de kost van de minimumsteun voor groenestroomcertificaten betreft.

Deze nieuwe bijkomende regeling, waarbij de elektriciteitsdistributienetbeheerders een vergoeding krijgen voor het verschil tussen enerzijds de waarde die de elektriciteitsdistributienetbeheerder conform artikel 7.1.6, §1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 aan de producent heeft uitbetaald en de waarde die de elektriciteitsdistributienetbeheerder voor dat groenestroomcertificaat bij het conform artikel 7.1.6, §2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 terug op de markt brengen heeft ontvangen, zal blijven bestaan naast de regeling uit artikel 6.4.14/2, §2 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Deze nieuwe regeling uit het ontworpen artikel 6.4.14/2, §2/1 kan voor een individueel groenestroomcertificaat uiteraard niet worden gecumuleerd met de reeds bestaande vergoedingsregeling, vermeld in artikel 6.4.14/2, §2. Een welbepaald individueel groenestroomcertificaat zal maar onder een van beide systemen worden vergoed. Het parallel bestaan van deze twee regelingen zal echter wel de nodige flexibiliteit geven zodat de Vlaamse overheid :

- een evenwicht kan blijven verzekeren met betrekking tot het aantal op de certificatenmarkt voor de quotumverplichting uit artikel 7.1.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 beschikbare groenestroomcertificaten doordat via een behoud van artikel 6.4.14/2, §2 nog steeds een aantal certificaten uit de markt kan worden gehaald waarbij de elektriciteitsdistributienetbeheerder de volledige kost vergoed krijgt en daardoor de kost van deze ecologische openbaredienstverplichting voor deze certificaten uit de tarieven wordt gehaald;
- wat de groenestroomcertificaten betreffen die niet worden vergoed en vernietigd, het verschil vergoed tussen de uitbetaalde minimumsteun en de waarde waartegen het certificaat in kwestie vervolgens door de elektriciteitsdistributienetbeheerder weer terug op de markt wordt gebracht en verkocht. Ook in dit geval wordt de kost van deze ecologische openbaredienstverplichting voor deze certificaten volledig uit de tarieven gehaald doordat de volledige kost ervan wordt gedekt door de som van de verkoopprijs op de certificatenmarkt en de nieuwe vergoeding.

2.2. Artikelsgewijze bespreking

ARTIKEL 1: dit artikel wijzigt in artikel 1.1.1, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 de definitie “prioritaire doelgroep van de verbouwen”. Zie ook artikel 9.

ARTIKEL 2: dit artikel wijzigt artikel 5.3.1, §5, tweede lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010, waarbij het bedrag van het noodkrediet voor elektriciteit voor de periode 1 november 2022 tot en met 30 juni 2023 wordt aangepast.

ARTIKEL 3: Titel V, hoofdstuk III, afdeling II van het Energiebesluit van 19 november 2010 is thans nog

niet opgedeeld in onderafdelingen. De bestaande artikelen 5.3.5 en 5.3.6 worden thans opgenomen in een nieuwe onderafdeling I.

ARTIKEL 4: In titel V, hoofdstuk III, afdeling II van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een onderafdeling II opgenomen. Deze onderafdeling betreft een regeling aangaande de minimale levering van elektriciteit voor huishoudelijke afnemers die zijn aangesloten op het elektriciteitsdistributienet met toepassing van het uitsluitend nachttarief. Inhoudelijk is deze regeling volledig gebaseerd op de bestaande regeling voor aardgas uit artikel 5.4.6 tot 5.4.10/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

ARTIKEL 5: dit artikel wijzigt artikel 5.4.1, §6, tweede lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010, waarbij het bedrag van het nooddrediet voor aardgas voor de periode 1 november 2022 tot en met 30 juni 2023 wordt aangepast.

ARTIKEL 6 EN ARTIKEL 7: middels deze artikelen wordt het percentage van de kost van de minimale levering van aardgas die de OCMW's conform artikel 5.4.9 en 5.4.10 van het Energiebesluit van 19 november 2010 voor de periode 1 november 2022 tot en met 31 maart 2023 bij de aardgasdistributienetbeheerder kunnen recupereren aangepast van 70% naar 90%.

ARTIKEL 8 TOT EN MET 10:

- Via artikel 8 wordt een nieuw artikel 6.4.1/1/6 in het Energiebesluit van 19 november 2010 ingevoegd, waardoor de premie voor dak- en zoldervloerisolatie in bestaande woningen en met doe-het-zelf uitvoering opnieuw wordt ingevoerd. Alle premievoorwaarden en premiehoogten worden opgenomen in het nieuwe artikel. Door alle voorwaarden rechtstreeks in het Energiebesluit van 19 november 2010 op te nemen wordt vermeden dat alvorens de regeling kan worden geoperationaliseerd de technische regels eerst nog via een ministerieel besluit dienen worden vastgesteld. Hierdoor is het niet nodig een tijdelijke wijziging aan te brengen in het Ministerieel Besluit van 23 mei 2022 tot vaststelling van de nadere regels en technische vereisten en de hoogten van de premies, trajectbegeleidingen en collectieve renovatieprojecten, vermeld in artikelen 6.4.1/1/2, 6.4.1/1/3, 6.4.1/1/5, 6.4.1/5/2, 6.4.1/9, 6.4.1/9/1 en 12.3.29 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Het ontworpen artikel 6.4.1/1/6 vermeldt ook welke documenten en gegevens de aanvrager moet aanleveren en invullen.
- Via artikel 9 wordt de regeling voor de premieaanvraag in geval van gedwongen mede-eigendom met VME uitgebreid voor de nieuwe tijdelijke dak- en zoldervloerisolatiepremie voor doe-het-zelvers.
- Via artikel 10 wordt het artikel 6.4.1/6 van het Energiebesluit van 19 november 2010 gewijzigd. Via een nieuwe paragraaf 5/1 wordt aangaande de nieuwe isolatiepremie bij doe-het-zelf bepaald wat er minstens op de factuur moet zijn vermeld, dat de premie nooit hoger kan zijn dan 100% van het factuurbedrag, dat de factuur moet dateren uit de periode 1 juli 2022 tot en met 30 april 2023. De premie kan worden aangevraagd tot 24 maanden volgende op de factuurdatum. Tevens wordt via een aanpassing van paragraaf 6 bepaald dat sociale huisvestingsmaatschappijen (de toekomstige woonmaatschappijen) uitgesloten zijn uit het toepassingsgebied van deze nieuw in te voeren premie, en dit naar analogie met alle andere REG-premies voor de woningen en appartementen in hun beheer.

ARTIKEL 11: Via dit artikel worden de in artikel 6.4.1/8, eerste lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 vermelde doelgroepen die in aanmerking komen voor de uitvoering van een energiescan aangevuld met twee bijkomende categorieën, namelijk:

- iedere natuurlijke persoon waarvoor het OCMW de inschatting maakt dat een energiescan relevant kan zijn
- iedere natuurlijke persoon die behoort tot de doelgroep, vermeld in artikel 5.187, derde lid van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, waarvoor een energiehuis gedurende de periode van 1 november 2022 tot en met 31 maart 2023 de inschatting maakt dat een energiescan relevant kan zijn.

ARTIKEL 12: Via dit artikel wordt een nieuwe paragraaf 2/1 in artikel 6.4.14/2 in het Energiebesluit van 19 november 2010 ingevoerd waardoor een specifieke vergoedingsregeling wordt gecreëerd voor de meerkost van de minimumsteunregeling van groenestroomcertificaten wanneer die groenestroomcertificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerder conform artikel 7.1.6, §2, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 terug op de markt worden gebracht. Deze regeling kan voor een individueel groenestroomcertificaat niet worden gecumuleerd met de regeling uit artikel 6.4.14/2, §2. Tot slot moeten door het invoeren van deze nieuwe paragraaf 2/1 ook een aantal interne verwijzingen in paragraaf 1 en paragraaf 3 worden aangepast.

ARTIKEL 1, ARTIKEL 13 EN ARTIKEL 14: Met deze wijziging wordt tegemoetgekomen aan een tekortkoming in de regelgeving omtrent de *Mijn VerbouwLening* met betrekking tot kredietnemers die de woning eerst grondig wensen te verbouwen alvorens ze deze betrekken als hoofdverblijfplaats. Heden is namelijk bepaald dat de *Mijn VerbouwLening* enkel toegekend worden aan eigenaars die op moment van de aanvraag de woning reeds betrekken als hoofdverblijfplaats. Uit de praktijk blijkt echter dat eigenaars die de woning grondig energetisch willen renoveren, op dat moment vaak ergens anders hun domicilie hebben. Daarom wordt voorgesteld dat de lening ook toegekend kan worden aan eigenaars die pas na de werken, maar uiterlijk tot 36 maanden na de toekenning van de lening, de woning zullen betrekken als hoofdverblijfplaats. De eigenaars zullen hiervan bewijs moeten voorleggen aan het energiehuis. Als blijkt dat de woning na uiterlijk 36 maanden na toekenning van de *Mijn VerbouwLening* toch niet bewoond wordt door de eigenaar als hoofdverblijfplaats, dan vervalt het renteloze karakter onmiddellijk. Eenzelfde wijziging met betrekking tot de hoofdverblijfplaatsvereiste wordt tevens voorzien in de definitie van 'prioritaire doelgroep van de verbouwenlening'. Tot slot dient er op te worden gewezen dat als niet voldaan is aan de gewijzigde inhoudelijke voorwaarden, het VEKA conform artikel 13.4.13 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 nog steeds een administratieve geldboete oplegt wegens overtreding van de voorwaarden waartegen de steunmaatregelen inzake energetische renovaties zijn verleend

ARTIKEL 15: dit artikel voert een specifieke overgangsbepaling in waardoor in afwijking van artikel 5.3.10, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 de elektriciteitsdistributienetbeheerder tijdens de periode van 1 november 2022 tot en met 30 april 2023 geen verzoek tot uitschakeling van de minimale levering van elektriciteit kan indienen bij de lokale adviescommissie.

ARTIKEL 16: dit artikel voert een specifieke overgangsbepaling in waardoor in afwijking van artikel 5.5.6 bij een huishoudelijke afnemer waar een digitale meter is geplaatst de toevoer van elektriciteit of aardgas niet kan worden afgesloten tijdens de periode van 1 november 2022 tot en met 30 april 2023.

ARTIKEL 17: inwerkingtredingsbepaling.

ARTIKEL 18: uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. Versterking van de minimale levering aardgas en uitbreiding naar klanten die elektrisch verwarmen

Minimale levering aardgas: Voor de afgelopen periode recupereren de OCMW's een bedrag van ongeveer 1,7 miljoen euro (70% van het totaal opgeladen bedrag). Het gereguleerde aardgastarief Q3 2022 bij de netbeheerder ligt ongeveer 40% hoger dan dat van Q1 2022. Omdat de tariefbepaling door de CREG achter loopt op de actuele prijzen, zal dit verdere oplopen. We gaan uit van een stijging van

75% ten opzichte van Q1 2022. Daarbij komt de verhoging van de Vlaamse tussenkomst met 20% extra (90% van het totaal opgeladen bedrag).

Op 31 december 2021, aan het begin van de crisis, waren er 36.459 actieve budgetmeters aardgas tegenover 24.822 het jaar voordien. De verwachting is dat dit aantal klanten met een actieve budgetmeter aardgas zeer sterk de komende maanden gaat stijgen (maal 2 à 3). Bijna 1 op 4 budgetmeterklanten aardgas maakte in het verleden gebruik van deze maatregel. Verwacht wordt dat dit kan oplopen tot 3 op de 4. Verwacht wordt dat er 60.000 afnemers, hetgeen een vertienvoudiging is, gaan gebruik maken van de minimale levering aardgas.

Rekening houdend met de sterk gestegen prijzen, de verhoogde Vlaamse tussenkomst en een vertienvoudiging van het gebruik van de minimale levering aardgas, wordt een impact van 38,3 miljoen euro voor de minimale levering aardgas verwacht, hetgeen een groei is van 36,5 miljoen euro.

Minimale levering elektriciteit. In Vlaanderen zijn er 169.880 huishoudelijke afnemers met exclusief nachttarief. Zij verwarmen hun woning met elektrische accumulatieoestellen. Van deze afnemers worden er 3.547 door Fluvius als sociale leverancier beleverd. Daarvan verbruiken er eind juli 2022 1.370 afnemers via voorafbetaling.

De verwachting is dat dit aantal klanten met een actieve budgetmeter elektriciteit op exclusief nachttarief ook zeer sterk de komende maanden gaat stijgen (maal 3 à 4). Verwacht wordt dat 3 op de 4 gebruik zullen maken van deze regeling. Verwacht wordt dat 4000 afnemers beroep zullen doen op de minimale levering elektriciteit.

Het gemiddeld jaarverbruik bedraagt 12.500 kWh (cijfers VREG). Aan het sociaal tarief komt dit momenteel neer op 3.716 euro per jaar (cijfers V-test) of 0,30 euro per kWh. De geschatte jaarprijs aan het standaardtarief uitsluitend nacht bij de netbeheerder bedraagt momenteel 7.774,32 euro of 0,62 euro. Het grootste gedeelte van het jaarverbruik, 7.000 kWh, wordt verbruikt tijdens de maanden november tot en met maart.

We verwachten, in lijn met de minimale levering aardgas, dat de verdeling beschermd/niet-beschermd 50/50 is. De totale kost voor het verbruik van deze groep in de periode november 2022 tot en met maart 2023 kan worden geraamd als volgt:

- Beschermd afnemers: $2000 \times 7000 \text{ kWh} \times 0,30 \text{ euro} = 4,2 \text{ miljoen euro}$;
- Niet-beschermd afnemers: $2000 \times 7000 \text{ kWh} \times 0,62 \text{ euro} = 8,7 \text{ miljoen euro}$.

Samen 12,9 miljoen euro.

De minimale levering elektriciteit wordt dan zoals bij aardgas berekend als 60% van het verbruik in kWh, verder verfijnd per woningtypologie (appartement, rijhuis, (half-)open). In totaal wordt verwacht dat er bijgevolg voor 7,7 miljoen euro zal worden opgeladen bij toepassing van deze maatregel. Er wordt een vergoeding voor de OCMW's voorzien van 90% van deze kost, of 6,9 miljoen euro.

Met deze nieuwe maatregel wordt een impact van 6,9 miljoen euro voor de minimale levering elektriciteit verwacht.

Totaal: 43,4 miljoen euro voor de winter 2022-2023.

→ Eventuele overschotten gaan in onderbenutting of blijven bij de algemene middelen.

A.2. Verruiming van de doelgroep die in aanmerking komt voor de huishoudelijke energiescan

Verwachting is dat in 2023 10.500 extra energiescans worden uitgevoerd aan een kost van 240 euro voor een basisscan.

Dit geeft een budgettaire meerkost van 720.000 euro in 2022 (= 3000 x €240) en 2,52 miljoen euro in 2023 (= 10.500 x €240), bovenop de 1,7 miljoen vergoeding die reeds voorzien is in het Energiefonds.

A.3. Versoepeling van de voorwaarden van de *Mijn VerbouwLening*

Voor het verstrekken van de *Mijn VerbouwLening* is ingevolge het uitgavendecreet 2022 een jaarlijkse kapitaalsmachtiging ten belope van 172 miljoen euro voorzien. Een budget van 4,876 miljoen euro is voorzien op het begrotingsartikel 1QEE2KB-WT-1QE420, voor de werking van de energiehuizen. De budgettaire impact van de versoepeling met betrekking tot de vereiste inzake domiciliëring op het ogenblik van de toekenning van *de Mijn VerbouwLening* wordt als gering geraamd, en zal opgevangen worden binnen de beschikbare kredieten.

A.4. Invoeren tijdelijke dak- en zoldervloerisolatiepremie bij doe-het-zelvers

Op basis van ervaringen uit het verleden, worden ongeveer 4000 dossiers verwacht met een gemiddelde geïsoleerde oppervlakte van 85 m². De basispremie bedraagt 6 euro/m² maar wordt verhoogd voor beschermde afnemers en/of huishoudelijke klanten met uitsluitend nachttarief. Bijgevolg wordt de gemiddelde premie per dossier ingeschat op 600 euro.

Dit geeft een totale budgettaire weerslag van 2,4 miljoen euro die wordt voorzien vanuit de algemene middelen.

A.5. Het invoeren van een vergoedingsregeling voor de meerkost van de minimumsteunregeling van groenestroomcertificaten wanneer die certificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerder terug op de markt worden gebracht

In 2022 wordt met het energiefonds voor 147 miljoen euro groenestroomcertificaten aan 450 euro per certificaat opgekocht bij de netbeheerders. De netbeheerders krijgen hierdoor 116,6 miljoen euro meer gecompenseerd dan bij de normale opkoopregeling aan 93 euro (boekwaarde). Dit extra bedrag zal in 2022 in minder gebracht worden van de kosten van de opkoop van groenestroomcertificaten door de netbeheerders (de "ecologische openbaredienstverplichtingen") van 2022 waardoor de nettarieven 116,6 miljoen euro lager zijn. Voor een gemiddeld gezin met een verbruik van 3,5 MWh zal de elektriciteitsdistributienetfactuur 30 euro lager zijn.

Door stijgende inflatie zullen de endogene kosten van Fluvius (loonkosten, werkingskosten,...) stijgen. Volgens de berekeningen van de VREG zal het totale toegelaten inkomen elektriciteit in 2023 dan ook stijgen indien er niet opnieuw groenestroomcertificaten opgekocht worden bij de netbeheerders om de voormelde ecologische openbare dienstverplichtingen van het jaar 2023 te compenseren.

Voorgesteld wordt om in 2023 met **algemene middelen** voor 148 miljoen euro ecologische openbaredienstverplichtingen uit het elektriciteitsdistributienettarief te compenseren.

A.6. Advies van de Inspectie van Financiën en begrotingsakkoord

Het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën d.d. 15 september 2022 gaat als bijlage 2. Gezien de voorgestelde maatregelen volgens de Inspectie niet budgettair zijn afgedekt, kon de Inspectie van Financiën geen gunstig advies verlenen. Het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, is bijgevolg vereist.

De Inspectie maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

- Aangaande de wettelijkheid en regelmatigheid, doelmatigheid en budgettaire weerslag heeft de Inspectie van Financiën *a priori* geen opmerkingen bij de voorliggende voorstellen tot ondersteuning.
- de Inspectie adviseert echter dat bedragen in euro welke met de maatregel inzake aanpassing bedragen noodkrediet nu punctueel worden aangepast, het voorwerp zouden moeten uitmaken van een indexkoppeling teneinde de evolutie van de prijzen in rekening te brengen zonder steeds punctuele aanpassingen te moeten doorvoeren.

De Inspectie heeft echter geen rekening gehouden met het feit dat door het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2022², naast een eerste verhoging van de bedragen van de noodkredieten voor elektriciteit en aardgas, ook deze indexkoppeling reeds werd doorgevoerd. Deze indexering gebeurt met ingang van 1 januari 2023 en met als basisindexcijfer het cijfer van de gezondheidsindex van december 2021.

De huidige ontworpen bepalingen voorzien dat omwille van de huidige energiecrisis in afwijking van de algemene regeling de bedragen voor het noodkrediet gedurende de periode van november 2022 tot en met 30 juni 2023 worden verhoogd tot respectievelijk 90 euro voor elektriciteit en 140 voor aardgas. Vanaf 1 juli 2023 geldt dan opnieuw de standaardregeling die voor beide vormen van energie een noodkrediet van 75 euro voorziet, zij het dan wel geïndexeerd. Ook in het geval er ten gevolge van de voorgestelde herberekening op basis van de tarieven geldig voor het vierde kwartaal van 2022, die eind september door de CREG bekend worden gemaakt, een aanpassing aan de tijdelijk verhoogde bedragen noodzakelijk is, zullen die ongewijzigd gelden tot eind juni 2023, om daarna terug te vallen op het basisbedrag van 75 euro, dat dan geïndexeerd wordt.

- Wat de uitbreiding van de regeling minimale levering aardgas naar klanten met 'uitsluitend nachttarief' die via voorafbetaling elektriciteit verbruiken betreft, wordt door de Inspectie opgemerkt dat de nota VR beter dient te duiden hoe dit mechanisme in concreto zal werken.

Voor de bepaling van de bedragen voor deze tussenkomsten wordt, zoals eerder toegelicht in deze nota, dezelfde berekeningswijze gehanteerd als die voor aardgas. Op basis van de voor de beoogde doelgroep bij Fluvius gekende gemiddelde verbruiksgegevens in de winter per woningtype wordt dan aan de tarieven (sociaal en standaardtarief netbeheerder) het bedrag van een halfmaandelijke tussenkomst berekend die een minimale verwarming van de woning toelaat, die gemiddeld 60% van de energiebehoefte dekt. Voor wat betreft de procedure voor aanvraag, goedkeuring en halfmaandelijke oplading door het OCMW en de vergoeding van deze laatste na de toepassingsperiode, wordt een identieke procedure gevolgd als die bij de minimale levering aardgas. Zowel de netbeheerders als de OCMW's die de maatregel toepassen hebben hierbij reeds een jarenlange ervaring opgebouwd. Het VEKA verspreidt ook jaarlijks voordat de toepassingsperiode start, een uitgebreide richtlijn naar alle OCMW's. In die richtlijn zal nu een luik over de toepassing van de maatregel bij de klanten in voorafbetaling die elektrisch verwarmen met het 'uitsluitend nachttarief' worden opgenomen. Daarnaast wordt een flyer verspreid via het netwerk van OCMW's en armoedeverenigingen.

- De Inspectie maakt de opmerking dat het overgrote deel van de voorgestelde maatregelen niet budgettair zijn afgedekt en als nieuw beleid dienen te worden geoordeeld. Daarenboven

² Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, BS 31 augustus 2022.

wordt opgemerkt dat de nota, qua budgettaire impact geen duidelijke opsplitsing maakt inzake bijkomende middelen 2022 en bijkomende middelen 2023.

Drie van de voorgestelde maatregelen zijn inderdaad te oormerken als nieuw beleid.

- Voor de minimale levering gas wordt de bijkomende kost geraamd op 36,5 miljoen euro. Voor de nieuw in te voeren minimale levering elektriciteit voor klanten in voorafbetaling die verwarmen op uitsluitend nachttarief wordt de kost geraamd op 6,9 miljoen euro. Voor beide maatregelen gaat het om 43,4 miljoen euro voor de winter 2022-2023. De toepassingsperiode loopt van november 2022 tot en met maart 2023 ofwel een verhouding 40/60. De verwachting is dat er ook zoals de afgelopen periode het geval was nog in de loop van deze periode aanvragen bijkomen. Bijgevolg is voor de inschatting van de benuttingsgraad een verhouding van 30/70 te verwachten.

De budgettaire impact inzake bijkomende middelen wordt dan als volgt opgesplitst:

- Voor de minimale levering aardgas: 10.950.000 euro in 2022 en 25.550.000 euro in 2023.
 - Voor de minimale levering elektriciteit: 2.070.000 euro in 2022 en 4.830.000 euro in 2023.
- Voor de uitbreiding van de doelgroep van de energiescans is de verwachting dat op jaarbasis 10.500 extra energiescans worden uitgevoerd aan een kost van 240 euro voor een basisscan. Voor 2022 gaat het naar verwachting om 3.000 extra scans, voor 2023 zijn het er 10.500. Dit geeft een budgettaire meerkost van 720.000 euro in 2022 (= 3000 x €240) en 2,52 miljoen euro in 2023 (= 10.500 x €240), bovenop de 1,7 miljoen vergoeding die reeds voorzien is in het Energiefonds.

Budgettaire impact van de voorstellen, gespreid over 2022 en 2023 en totaal:

	2022	2023	Totaal
Minimale levering aardgas	10.950.000	25.550.000	36.500.000
Minimale levering elektriciteit	2.070.000	4.830.000	6.900.000
Verruiming doelgroep energiescans	720.000	2.520.000	3.240.000
Versoepeling voorwaarden <i>Mijn VerbouwLening</i>	Opgevangen binnen de kredieten		
	13.740.000	32.900.000	46.640.000

- Daar waar de nota stelt dat er geen weerslag is op de lokale besturen, is de Inspectie van mening dat de voorgestelde maatregelen een impact zullen hebben op de OCMW's, en bijgevolg op de lokale besturen

Het klopt dat er een mogelijke impact is op werking van de OCMW's in de toepassing van de maatregelen minimale levering aardgas en elektriciteit. Gelet echter op het facultatieve karakter van deze maatregelen, die het arsenaal aan hulpverlening dat OCMW's kunnen toepassen aanvullen, is deze impact als eerder beperkt te beschouwen. Bovendien worden de OCMW's voor de toepassing van de maatregelen vergoed, waarbij nu wordt voorgesteld om de vergoeding op te trekken van 70 tot 90% van de toegekende tussenkomsten.

Het Begrotingsakkoord d.d. 30 september 2022 gaat als bijlage 3.

B. ESR-TOETS

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Gelet op de koppercompensatie binnen het beleidsdomein Omgeving, exclusief Wonen en Onroerend Erfgoed, heeft het ontwerpbesluit geen impact op het personeelsbestand van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is een mogelijke impact op werking van de OCMW's in de toepassing van de maatregelen minimale levering aardgas en elektriciteit. Gelet echter op het facultatieve karakter van deze maatregelen, die het arsenaal aan hulpverlening dat OCMW's kunnen toepassen aanvullen, is deze impact als eerder beperkt te beschouwen. Bovendien worden de OCMW's voor de toepassing van de maatregelen vergoed, waarbij nu wordt voorgesteld om de vergoeding op te trekken van 70 tot 90% van de toegekende tussenkomsten.

4. VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit dient eerst het advies te worden ingewonnen van de VREG en vervolgens van de Raad van State.

Deze adviezen zullen worden ingewonnen bij hoogdringendheid. Die hoogdringendheid wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat huishoudelijke afnemers van elektriciteit en aardgas in het Vlaamse Gewest heden worden geconfronteerd met een ongeziene stijging van de energieprijzen waardoor de betaalbaarheid van elektriciteit en aardgas zwaar onder druk komt te staan. Dit houdt in dat de Vlaamse Regering dringend bijkomende maatregelen moet nemen ter bescherming van dergelijke huishoudelijke afnemers met betrekking tot het afsluiten van de toevoer van elektriciteit en aardgas, de minimale levering, alsook daaraan gekoppeld flankerend beleid.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft maatregelen naar aanleiding van de energiecrisis;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de VREG, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van tien dagen;
3. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te machtigen om te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
4. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van vijf dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft maatregelen naar aanleiding van de energiecrisis;
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 15 september 2022;
3. het begrotingsakkoord d.d. 30 september 2022.